

2024-06-20
LI2024/01379

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Uppdrag att utveckla reformen med certifierade byggprojekteringsföretag

Regeringens beslut

Regeringen ger Boverket i uppdrag att utveckla reformen med certifierade byggprojekteringsföretag.

Boverket ska

- överväga och föreslå vilka delar av kommunens kontroll och tillsyn som kan begränsas eller helt undantas när ett certifierat byggprojekteringsföretag används,
- överväga och föreslå vilka fler typer av byggnader som certifierade byggprojekteringsföretag kan användas för,
- överväga och föreslå de ytterligare krav som behöver ingå i certifieringen,
- överväga och vid behov föreslå ytterligare kontroll av certifierade byggprojekteringsföretag och deras projekt, samt
- lämna nödvändiga författningsförslag och ge exempel på nödvändiga föreskrifter.

Boverket ska även redovisa en konsekvensutredning. Konsekvensutredningen bör beskriva bl.a. konsekvenserna av att undanta projekt där ett certifierat byggprojekteringsföretag används från kommunal prövning och kontroll, vilken roll kommunen då får i byggprocessen samt om förslagen påverkar den kommunala självstyrelsen.

Boverket ska vid genomförandet av uppdraget föra dialog med och inhämta synpunkter från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) samt andra relevanta aktörer.

Boverket ska löpande informera Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Boverket ska ta andra förslag som bereds inom Regeringskansliet i beaktande vid utformningen av förslagen.

Boverket ska senast den 3 februari 2025 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

För uppdraget får Boverket under 2024 använda högst 1 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik för budgetåret 2024 uppförda anslaget 1:4 Boverket, anslagsposten 3 Till nationellt arbete inom boende-, samhällsplanerings- och byggområdet. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 september 2024.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 1 mars 2025 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Bakgrund och skälen för regeringens beslut

Certifierade byggprojekteringsföretag har införts som en ny aktör i plan- och byggsystemet (prop. 2021/22:212, bet. 2021/22:CU35, rskr. 2021/22:449). Reformen trädde i kraft den 1 augusti 2022 och Boverket har därefter tagit fram föreskrifter och allmänna råd om certifierade byggprojekteringsföretag (Boverkets föreskrifter och allmänna råd [2024:1] om certifierade byggprojekteringsföretag). Reformen syftar till att öka förutsägbarheten och effektiviteten i byggprocessen för de byggherrar som använder ett certifierat byggprojekteringsföretag och att underlätta repeterbara processer vid byggande av bostäder.

Under beredningen av reformen ifrågasatte flera remissinstanser om en mer förutsägbar byggprocess skulle uppnås, eftersom kommunerna även

fortsättningsvis kan utöva kontroll och ingripa med tillsyn. Krav på rättelse i efterhand, när byggnaden redan är uppförd, är svåra och kostsamma både för byggherren och kommunen och kan leda till förseningar och osäkerhet om när byggnaden kan tas i bruk.

Samtidigt är de samhällsekonomiska kostnaderna för fel, brister och skador inom byggsektorn stora, se bl.a. Boverkets rapport Uppdrag att motverka arbetslivskriminalitet, fel, brister och skador inom byggsektorn (2022:16) samt Boverkets rapport Kartläggning av fel, brister och skador inom byggsektorn (2018:36).

Kommunernas olika tolkningar av byggreglerna är ett hinder för seriella processer, innovation och effektivitet i bostadsbyggandet eftersom det försvårar och fördröjer byggprocessen samt genererar merkostnader. Förutsägbarheten i byggprocessen behöver öka, inte minst för att underlätta ett seriellt byggande. Det bör därför utredas hur reformen med certifierade byggprojekteringsföretag kan utvecklas för att ytterligare öka förutsägbarheten och effektiviteten i hela byggprocessen – inte bara fram till startbesked – och därmed underlätta för seriellt byggande. Oron över kommunens möjlighet att ingripa med tillsynsåtgärder i ett senare skede eller vägra byggherren slutbesked kan hämma intresset för reformen och på så sätt utgöra hinder för dess genomslag. Det bör därför övervägas om fler delar av kommunens kontroll och tillsyn kan undantas när ett certifierat byggprojekteringsföretag används. Exempel på uppgifter som byggnadsnämnderna idag har, trots att ett certifierat byggprojekteringsföretag används, är fastställande av kontrollplan, arbetsplatsbesök och utfärdande av slutbesked.

I dag kan certifierade byggprojekteringsföretag endast användas för projekteringen av vissa bostadshus. För att göra det mer attraktivt att vara ett certifierat byggprojekteringsföretag och öka förutsägbarheten under byggprocessen vid uppförande av fler typer av byggnader bör det utredas om reformen även kan utvecklas till att tillåta uppförande av andra typer av byggnader än vissa bostadshus.

Certifierade byggprojekteringsföretag behöver även fortsatt omfattas av ett kontrollsystem som är tillförlitligt och säkerställer att de certifierade byggprojekteringsföretagen besitter den kompetens och erfarenhet som krävs och att de byggnader som uppförs lever upp till samhällets krav. En

utveckling av reformen behöver därför även ske gällande vilka krav som ställs för certifiering samt i fråga om hur tillsyn kan ske av de certifierade företagen och deras projekt.

Reformen med certifierade byggprojekteringsföretag behöver utvecklas för att möjliggöra en ökad förutsägbarhet genom hela byggprocessen, och därmed även förstärka incitamenten för att använda certifierade byggprojekteringsföretag.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Lars I Eriksson

Kopia till

Statsrådsberedningen/EU CRP1

Justitiedepartementet/L6

Utrikesdepartementet/HI

Försvarsdepartementet/ESS

Socialdepartementet/SOF

Finansdepartementet/BA och K

Kulturdepartementet/KKM

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/SPN och RS

Kammarkollegiet

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll

Sveriges Kommuner och Regioner